

Les 10 – Compleet in Christus

Inleiding – Ben jij een “goede” of een “slechte” Adventist?

Stel je voor dat we vandaag beginnen met een klein “spelletje” zoals sommigen van ons het nog kennen. Ik lees een paar zinnen voor, en je steekt je hand op als je “ja” kunt zeggen: **Hoeveel van jullie hebben elke dag de les gestudeerd? Hoeveel hebben deze week een Bijbelstudie gegeven? Hoeveel hebben bewust iemand geholpen? Hoeveel hebben met of voor iemand gebeden?** Het zijn op zichzelf mooie dingen. Maar terwijl je je hand wel of niet opsteekt, gebeurt er nog iets anders: er komt een sfeer in de ruimte. Sommige mensen voelen zich aangemoedigd. Anderen voelen zich klein. En sommigen voelen zich bekeken.

Sommigen van jullie herinneren zich misschien dat we vroeger (of in sommige gemeenten vandaag nog) de Sabbatschool echt zo begon: met een “rapport.” Ik ben Adventist geworden in 2009, en ik weet nog dat ik me in het begin best ongemakkelijk voelde bij zulke vragen; zeker wanneer mijn week rommelig was en ik niet deed wat er gevraagd werd. Het voelde alsof mijn geloof zichtbaar gemeten werd. Niet altijd met slechte bedoelingen, maar het effect was soms hetzelfde: het voelde alsof ik beoordeeld werd. En precies dat woord duikt op in Kolossenzen 2: “**Laat dan niemand u veroordelen...**” (2:16). Paulus schrijft alsof hij weet hoe het is wanneer er druk op gelovigen ligt. Een druk die zich vertaalt in wat “zichtbaar” is: eetregels, feesten, speciale dagen, religieuze vormen.

Paulus laat doorschemeren dat de christenen in Kolosse onder spanning stonden. Er waren mensen in de gemeente die zeiden: “Als je gered wil zijn, dan moet je dit doen.” En dat is het gevaar: **de focus verschuift van Christus naar de signalen rond Christus**. Paulus noemt die signalen “**schaduw**” (2:17) niet waardeloos, maar niet het doel. Een schaduw is nuttig: hij wijst naar iets dat echt is. Maar als je enkel nog naar de schaduw staart, **mis je de Persoon**. En als we eerlijk zijn: zouden we hetzelfde kunnen zeggen over sommige traditionele kerkgewoontes, zoals dat oude Sabbatschool-rapport. Het kan mensen onder druk zetten om te “**presteren**” in het zichtbare, terwijl ze toch de “substantie” (de werkelijkheid, het lichaam) missen: **Christus zelf** (2:17).

Samen overleggen

- Hoe kunnen wij als gemeente praktijken en gewoontes behouden die helpen groeien, zonder dat ze veranderen in een systeem waarin we elkaar meten in plaats van samen te groeien “vanuit het Hoofd” (2:19)?
- Waar merk jij in jezelf de neiging om geloof te “meten”, bij jezelf of bij anderen? Waarom hebben we soms die behoefte? Wat kunnen we eraan doen?
- Paulus zegt: “Laat dan niemand u veroordelen...” en spreekt over “schaduw” en “substantie.” Wat leert deze passage ons over het verschil tussen uiterlijke signalen van geloof en Christus zelf als centrum?
- Stel dat iemand hier vandaag binnenkomt die niets “kan rapporteren.” Hoe zorgen we dat die persoon toch Christus ontmoet als substantie?

Orde die draagt of orde die verstikt? (Kol. 2:1-5)

Wanneer Paulus in vers 5 zegt dat hij zich verheugt over hun “orde” en de “vastheid” van hun geloof, gebruikt hij het Grieks woord “taxis”. Dat woord werd gebruikt voor een goed geordende militaire formatie. De Sabbatschool studiegids wijst erop dat Paulus orde in de kerk niet zag als louter organisatorisch, maar als theologisch betekenisvol. **Orde kan dus bevrijdend zijn.** Denk aan een eredienst waar ruimte is voor stilte én voor Woordverkondiging, waar kerkleiders zorgvuldig gekozen worden, waar leer niet afhankelijk is van een persoon. Zulke orde schept veiligheid. Ze geeft continuïteit. Ze beschermt tegen chaos. In die zin is orde een vorm van liefde: ze bewaart de gemeenschap.

Maar Paulus’ woorden staan in een context van waarschuwing tegen misleiding (2:4, 8). Dat betekent dat orde niet automatisch (en zeker niet altijd) gezond is. Orde kan ook verharderen. Wanneer structuur belangrijker wordt dan het doel waarvoor ze bestaat. Wanneer procedures belangrijker worden dan mensen. Wanneer uniformiteit wordt verward met eenheid. Dan kan “orde” een instrument van controle worden.

Paulus’ vreugde ligt niet enkel in hun structuur, maar in hun “vastheid in Christus” (2:5). Dat is een belangrijk onderscheid. Voor ons vandaag blijft de vraag: is onze orde een hulpmiddel om Christus beter te volgen, of is ze een maatstaf geworden waarmee we elkaar beoordelen? Paulus lijkt orde niet te idealiseren, maar te situeren: ze is waardevol zolang ze het evangelie dient.

Samen overleggen

- Hoe helpt structuur in een gemeente om waarheid en eenheid te bewaren? Kun je daar concrete voorbeelden van geven? Kan “orde” ook een obstakel worden voor de verkondiging van de waarheid in een gemeente? Hoe gingen Jezus en de Apostelen daarmee om?
- Wanneer kan kerkelijke orde omslaan in formalisme of controle?
- Wat is volgens jou het verschil tussen gezonde eenheid en opgelegde uniformiteit?

Volheid en vergeving (Kol. 2:8-16)

In vers 8 waarschuwt Paulus: “Zie toe dat niemand u als buit meesleept.” Het werkwoord *sylagōgōn* betekent letterlijk “als oorlogsbuit wegvoeren.” Dat is een krachtig beeld. Blijkbaar kan een overtuigend klinkende filosofie ons gevangen nemen, zelfs terwijl we denken vrij te denken. Paulus noemt drie bronnen van die misleiding: menselijke overlevering, de “elementaire machten” (*stoicheia*) van de wereld, en iets dat “niet naar Christus” is. Het criterium is dus helder: niet alles wat religieus of intellectueel klinkt, is automatisch christelijk of goed.

Daartegenover plaatst Paulus een monumentale uitspraak: “Want in Hem woont heel de volheid van de Godheid lichamelijk” (2:9). Het woord *plērōma* (volheid) betekent compleetheid, totaliteit. En dat “lichamelijk” (*sōmatikōs*) onderstreept dat Gods aanwezigheid compleet in Jezus is. Dat is theologisch explosief: je hoeft niet op te klimmen via rituelen,

engelen of bijzondere ervaringen. **In Christus is God volledig aanwezig.** En dan volgt een verrassende zin: **“En u bent in Hem tot volheid gebracht”** (2:10). Niet: u zult misschien ooit vol worden. Niet: u moet eerst bewijzen dat u waardig bent. Maar: in Hem bent u vervuld. Dat betekent niet dat we al moreel perfect zijn, maar dat onze positie voor God niet leeg is.

“Laat dan niemand u veroordelen...” (2:16) is niet alleen een oproep tot verdraagzaamheid; het is ook een diagnose. Waar veroordeling groeit, staat bijna altijd iets anders centraal dan Christus. Want als Christus de substantie is, dan is mijn identiteit veilig. Dan hoeft mijn spiritualiteit niet bewezen te worden in competitie met anderen. Maar als de “schaduw” centraal komt te staan—vormen, gewoontes, signalen—dan worden die vormen plots de maatstaf. En dan krijgen we een kerkelijke cultuur waarin mensen zich ofwel superieur voelen (hand omhoog!), ofwel beschaamd (hand omlaag...).

Paulus noemt schaduw niet “slecht.” Dat is belangrijk, want hier kunnen we nuance leren: ritmes, praktijken, discipline, zelfs traditie—dat kan richting geven. Maar het moet richting blijven, geen bestemming worden. Het lastige is dat schaduw vaak zichtbaar en controleerbaar is, terwijl Christus’ werk in het hart minder meetbaar is. Daarom is het zo verleidelijk om “wat zichtbaar is” te gebruiken als bewijs van geestelijkheid. Daar ligt ook het gevaar van zo’n Sabbatschool-rapport: het kan een oprechte uitnodiging zijn tot groei, maar het kan ook onbedoeld mensen sturen naar het oppervlakkige: de schaduw als score.

Samen overleggen

- Wat betekent het beeld van “als buit meeslepen” (2:8) in zijn oorspronkelijke context? Welke gevaren ziet Paulus in bepaalde theorieën of filosofieën?
- Filosofie wordt vandaag vaak gezien als ongevaarlijk of verrijkend. Op welke manieren kan een bepaalde manier van denken toch invloed hebben op hoe wij naar Christus kijken?
- Wanneer wordt kritisch denken een kracht voor het geloof, en wanneer een middel om afstand te nemen van geloof?
- In 2:9–10 verbindt Paulus de volheid van God in Christus met onze eigen vervulling. Hoe helpt dat om niet voortdurend nieuwe bronnen van betekenis te zoeken?
- Kort: waar merk jij dat ideeën uit onze cultuur ons denken over God beïnvloeden? Kun je een positief en een negatief voorbeeld bedenken?
- In 2:11–13 staan meerdere passieve werkwoorden. Wat leert dat ons over wie het initiatief neemt in onze redding?
- Hoe moeten we Kolossenzen 2:16 begrijpen: zijn deze schaduwen (inclusief het vieren/houden van de Sabbat) nog waardevol als verwijzing naar Christus (schaduwen van Christus) maar zonder dat ze ons kunnen redden? Of gaat Kol 2:16 enkel over ceremoniële wetten (dus niet de sabbat van de 10 woorden/geboden)? Welke argumenten pleiten vóór en tegen beide visies? En hoe verhouden die zich tot de andere interpretaties?

Zelfgemaakte vroomheid (Kol. 2:20-23)

Paulus eindigt met een scherpe waarschuwing: sommige religieuze praktijken “hebben wel een schijn van wijsheid” (2:23), maar missen echte kracht. Dat is confronterend, want het suggereert dat je heel toegewijd kunt lijken en toch innerlijk onveranderd kunt blijven. Paulus spreekt over regels die streng klinken “raak niet aan, proef niet, roer niet” (2:21) en hij zegt: dit kan indrukwekkend ogen, maar het raakt de kern niet. Het kan zelfs het ego voeden: kijk eens hoe gedisciplineerd ik ben. Het kan ook angst voeden: als ik dit niet doe, ben ik geen echte gelovige.

Hier komt een subtiele kritiek op twee uitersten die we allemaal kennen. Het ene uiterste is: “Ik bepaal zelf wel wat goed is; niemand zegt mij iets.” Het andere uiterste is: “Ik ben pas veilig als ik alles onder controle heb.” Paulus biedt een derde weg: leven vanuit verbondenheid met Christus. Niet losgeslagen vrijheid, en ook niet verstikkende controle, maar een vrijheid die gevormd wordt door de relatie met het Hoofd (**Christus**) en door het leven in het lichaam (**de kerk**). Dat is ook een uitdaging voor ons als kerk: groeien we in geestelijke volwassenheid, of bouwen we systemen die vooral gedrag reguleren?

Paulus’ visie is verrassend bevrijdend én veeleisend: bevrijdend, omdat je niet hoeft te bewijzen dat je waarde hebt; veeleisend, omdat echte groei niet te koop is met een lijstje. Echte groei vraagt eerlijkheid, gemeenschap, geduld, en de moed om Christus niet te vervangen door iets dat beter te managen is. Misschien is dat wel één van de meest profetische dingen die Kolossenzen 2 ons vandaag toefluistert: we kunnen elkaar helpen om niet enkel “religieus” te zijn, maar werkelijk geworteld in Christus.

Samen overleggen

- Korte vraag: Welke “schijn van wijsheid” kom jij in jezelf tegen?
- Hoe kunnen we praktijken (gebed, Bijbellezen, dienstbaarheid) stimuleren zonder dat het een prestatieladder wordt?